

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1009/2015
02.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Зорицом Стојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.Г., због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адв. Д.Т., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву 20К бр. 316/14 од 23.03.2015. године и Вишег суда у Краљеву Кж 217/15 од 13.07.2015. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2015. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

И УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног М.Г., адв. Д.Т., као основан, па **СЕ ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Краљеву 20К бр. 316/14 од 23.03.2015. године и Вишег суда у Краљеву Кж 217/15 од 13.07.2015. године тако што Врховни касациони суд на основу члана 422. став 1. тачка 2) ЗКП, према окривљеном М.Г. за кривично дело за које је првонснажно оглашен кривим

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

- да је дана 11.09.2009. године, у Печеногу, а могао да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима и свестан да својом радњом може учинити кривично дело, на то пристао, па као учесник у саобраћају није се придржавао саобраћајних прописа и тиме тако угрозио јавни саобраћај да је довео у опасност живот и тело људи, при чему су код једног лица наступиле лаке телесне повреде и то тако што је противно чл. 164. став 1. и члану 50. став 2. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима под дејством алкохола 1,82 грампромила алкохола у крви управљао трактором „...“ рег. ознаке ... крећући се магистралним путем Краљево - Крагујевац у правцу Крагујевца па приликом скретања улево у своје двориште није пропустио путничко возило марке „...“ рег. ознаке ... којим је управљао Б.М. и које се кретало из правца Крагујевца у правцу Краљева, због чега је путничко возило марке „...“ чеоним делом ударило у десни бочни део трактора, при чему је оштећени Г.Р. који се налазио на трактору задобио лаке телесне

повреде у виду подлива у пределу левог рамена и леве стране тела, а свестан забрањености свог дела,

чиме би извршио кривично дело угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву 20К бр. 316/14 од 23.03.2015. године окривљени М.Г. оглашен је кривим због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ за које му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се она неће извршити ако окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати пуашал у износу од 3.000,00 динара, трошкове кривичног поступка у износу од 36.000,00 динара и трошкове кривичног поступка оштећенима, на име заступања од стране пуномоћника износ од 95.062,50 динара, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Краљеву Кж 217/15 од 13.07.2015. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву 20К бр. 316/14 од 23.03.2015. године и Вишег суда у Краљеву Кж 217/15 од 13.07.2015. године захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног М.Г., адв. Д.Т., због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП-а и погрешне примене материјалног права, с`предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине обе нижестепене пресуде и предмет врати суду на поновни поступак или пак да исте преиначи тако што ће према окривљеном одбити оптужбу.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног М.Г., адв. Д.Т., Републичком јавном тужиоцу и сматрајући да присуство јавног тужиоца и браниоца окривљеног не би било од значаја за доношење одлуке, одржао седницу већа у смислу члана 488. став 1. ЗКП, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Основано се у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног М.Г., како то произилази из образложења захтева истиче да су и првостепени и другостепени суд учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, коју бранилац очигледно омашком означава као повреду закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, иако у текстуалном делу указује на битну повреду одредаба кривичног поступка, а у образложењу захтева указује на

пресуђену ствар што би спадало у битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Из списка предмета - пресуде Прекршајног суда у Краљеву 8-Пр-бр. 11596/10 од 25.02.2011. године (правноснажна дана 27.03.2011. године) произилази да је против окривљеног М.Г. вођен прекршајни поступак пред Прекршајним судом у Краљеву, јер је „дана 11.09.2009. године у 12,25 сати на маг. путу Краљево-Крагујевац у месту Печеног изазвао саобраћајну незгоду под дејством алкохола на тај начин што је управљао трактором марке „...“ рег. бр. ... и кретао се из правца Краљева према Крагујевцу и доласком у место Печеног, приликом скретања улево у своје двориште није пропустио путничко возило марке „...“ рег. бр. ... које се кретало из правца Крагујевца у правцу Краљева, услед чега је путничко возило чеоним делом ударило у десни бочни део трактора. Окривљени М.Г. управљао је наведеним возилом под дејством алкохола од 1,52‰ што је утврђено анализом крви на алкохол“, чиме је поступио противно одредби члана 164. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима и учинио прекршај из члана 226. став 1. тачка 28. у вези става 3. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима.

Из описа радње кривичног дела угрожавање јавног сабораћаја из члана 289. став 1. КЗ које се окривљеном М.Г. ставља на терет оптужним предлогом Основног јавног тужиоца у Краљеву, те изреке и образложења првостепене пресуде којом је окривљени оглашен кривим а која је потврђена другостепеном пресудом, произилази да чињенични опис кривичног дела угрожавање јавног сабораћаја из члана 289. став 1. КЗ одговара чињеничном опису прекршаја из члана 226. став 1. у вези става 3. тачка 28. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима, јер се у битном на исти начин описују радње извршења, ради се о истом животном чињеничном догађају - саобраћајној незгоди са истом карактеристиком дела – алкохолисаности окривљеног и истом последицом - лаком телесном повредом оштећеног.

Међутим, према разлозима другостепене пресуде другостепени суд је закључио да се у конкретном случају не ради о пресуђеној ствари, а која околност је искључила кривично гоњење окривљеног за предметно кривично дело. Образлажући овакав свој закључак другостепени суд у образложењу пресуде на страни 4 наводи да је прекршајни поступак против окривљеног вођен због управљања возилом - трактором у алкохолисаном стању, док је у кривичном поступку расправљано о оптужби да је као учесник у саобраћају довео у опасност тело оштећеног и нанео му лаке телесне повреде, што по оцени другостепеног суда, значи да је окривљени у прекршајном поступку и кривичном поступку оглашен кривим за две различите инкриминисане радње јер се ради о „делима која нису утемељена на истоветним или битно истим чињеницама код којих ни заштићено добро а ни последице нису исти“.

Ови закључци другостепеног суда према наводима захтева за заштиту законитости и по налажењу Врховног суда не могу се прихватити као основани.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописано је да нико не може бити гођен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за

које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Правна сигурност у казненом праву гарантована је и Уставом Републике Србије који у члану 34. став 4. између осталог, одређује да нико не може бити гоњен или кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен, или је поступак правноснажно обустављен, а истим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Такође, одредба члана 4. Протокола 7. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода прописује да се никоме не може поново судити нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са Законом о кривичном поступку те државе.

Из наведених одредаба јасно произилази да је забрањено вођење поступка за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница, које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Значи забрана поновног суђења у истој ствари односно забрана гоњења и кажњавања за исто дело, које је као основно начело кривичног законодавства Републике Србије садржано у одредбама члана 4. ЗКП и као апсолутно неповредиво право на правну сигурност гарантовано Уставом Републике Србије (члан 34. став 4. Устава) и обавезујућим нормама међународног права - члан 14. став 7. Међународног пакта о грађанским и политичким правима; члан 4. Протокола 7 из Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, подразумева немогућност покретања и вођења казног поступка против неког лица за дело које произилази из истих чињеница или чињеница које су у суштини исте као оне које су основ оптужбе за казнено дело у ранијем поступку против тог лица који је правноснажно окончан.

У конкретном случају другостепени суд констатује постојање раније осуде окривљеног М.Г. за дело које „није утемељено на истоветним или битно истим чињеницама, са другачијим заштићеним добром и последицом“, што није тачно, јер је у пресуди Прекршајног суда као и у пресуди Основног суда у Краљеву наведен исти чињенични опис - да је окривљени критичног дана као учесник у саобраћају не придржавајући се саобраћајних прописа, управљао трактором под дејством алкохола од 1,82 (1,52) грам промила алкохола у крви и тиме угрозио јавни саобраћај и довео у опасност живот и тело људи односно изазвао саобраћајну незгоду, у време, на месту и на начин како је то, по оцени Врховног касационог суда, описано у изрекама пресуда Прекршајног суда у Краљеву и Основног суда у Краљеву.

Одредбом члана 289. став 1. КЗ одређено је да ће се учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинска штета која прелази износ од 200.000,00 динара, казнити затвором до три године а ставом 3. истог члана одређено је да ако је дело из става 1. и 2. тог члана учињено из нехата, учинилац ће се казнити новчаном казном или затвором до једне године.

Одредбом члана 226. став 1. тачка 28. ЗООБС-а одређено је да ће се новчаном казном од 5.000,00 до 25.000,00 динара или казном затвора до 60 дана казнити за прекршај, возач који управља или почне да управља возилом у саобраћају на путу или возач инструктор док оспособљава кандидата за возача у практичном управљању возилом противно одредбама члана 164. тог закона, а одредбом става 3. истог члана прописано је да ће се за прекршај из става 1. овог члана којим је и зазвана непосредна опасност за другог учесника у саобраћају или прозуроквана саобраћајна незгода учинилац казнити новчаном казном од 12.000,00 до 50.000,00 динара или казном затвора од 30 до 60 дана, а возачу ће се уз казну изрећи и забрана управљања моторним возилом у трајању од три месеца до једне године.

У оба поступка реч је о истом окривљеном и о животном догађају који се одиграо у истом временском и просторном оквиру, чињенични опис прекршаја из члана 226. став 1. тачка 28. у вези става 3. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима у битном је исти са чињеничним описом кривичног дела из члана 289. став 1. КЗ, па се овде ради о казним делима која су утемељена на битно истим чињеницама. Чињенично стање је у битноме исто, јер се у обе пресуде описује вожња окривљеног под утицајем алкохола, али и наступање последице која је у кривичној пресуди означена као саобраћајна незгода са лаком телесном повредом оштећеног а у прекршајној као - наступање саобраћајне незгоде.

Последица је у кривичном закону саставни део описа елемената кривичног дела из члана 289. став 1. КЗ, а у ЗООБС-у у члану 226. последица је описана у ставу 3. у виду наступања саобраћајне незгоде - као тежи, квалификовани облик кршења основне одредбе члана 226. став 1. ЗООБС-а, па је управо за тај облик прекршаја окривљени оглашен кривим.

Према томе, прекршајном пресудом, окривљени није оглашен кривим само због вожње у алкохолисаном стању која као таква чини обележје прекршаја из члана 226. став 1. тачка 28. ЗООБС-а, већ и због проузроковања саобраћајне незгоде којом је доведен у опасност живот или тело људи као последице те радње. Кривично дело за које је окривљени оглашен кривим подразумева последицу у виду довођења у опасност живота или тела људи које је у конкретном случају реализовано наступањем лаке телесне повреде оштећеног, па сама чињеница да у пресуди Прекршајног суда у Краљеву није наведена „лака телесна повреда оштећеног Р.Г.“, по оцени Врховног касационог суда није од утицаја на закључак суда да се ради о истоветном догађају који је био предмет прекршајног и кривичног поступка.

С тога се у конкретном случају ради о идентитету дела у смислу постојања свих критеријума на основу којих се он одређује: да су оба дела по својој природи кажњива; да су оба дела заснована на чињеницама које су у суштини исте и то како у смислу чињеничног описа радње извршења тако и у смислу наступања последице и да постоји двострукост поступања јер је најпре вођен и окончан прекршајни поступак а онда и кривични.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд закључује да се у конкретном случају ради о правноснажно пресуђеној ствари, због чега је отклањајући учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП преиначио пресуде Основног суда у Краљеву 20К бр. 316/14 од 23.03.2015. године и Вишег суда у Краљеву Кж бр. 217/15 од 13.07.2015. године и на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 422. став 1. тачка 2) ЗКП према окривљеном М.Г. одбио оптужбу за кривично дело угрожавање саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ, јер у смислу члана 4. став 1. ЗКП нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен.

Како је према М.Г., оптужба одбијена, то је Врховни касациони суд на основу члана 265. став 1. ЗКП, одлучио да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Зорица Стојковић, с.р.

За председника већа-судија,
Веско Крстајић, с.р.